

DEPARTAMENTUL CULTELOR
DE PE LINGĂ CONSILIUL DE MINISTRI

DIRECȚIUNEA CABINET

Adresa poștală :

Str. Nicolae Filipescu nr. 40
Raionul I. V. Stalin

SECRET

Telefon : 2.41.09

SECRETARIATUL GENERAL AL
CONSILIULUI DE MINISTRICsb. + ov. Secretar General Țiță Florea

Dosarul și nr. dv.

Data dv.

Dosarul și nr. nostru

1156/27.XI.1958 Data

(a se repeta în răspuns)

Privește :

Ca urmare a adresei Dv. nr. 273/C. Inv./a.c., privind publicații religioase înainte de 1948, apar în prezent 60 titluri editate de cultul ortodox, 19 de cultul romano-catolic și 29 de celelalte culte.

Silviu-Constantin Nedelcu

CENZURAREA
PRESEI ORTODOXE
ÎN COMUNISM

După 1948, numărul revistelor cultelor a scăzut treptat, ajungându-se la 16 titluri, dintre care 9 titluri de către cultul ortodox și 7 titluri de către restul cultelor. În ceea ce privește tirajul, paginile, formatul și tirajul, la mijlocul anului 1958, se prezintă potrivit listei anexate.

De asemenea, în vederea aplicării, în mod corespunzător, de reglementarea tipăriturilor religioase, de aplicarea justă a liniilor politice, în ceea ce privește tipăriturile religioase, modificările în această privință vor fi făcute în conformitate cu liniile politice respective. Dat fiind faptul că în această privință sunt importante alte măsuri referitoare îndeosebi la baza economică a cultelor, părerea noastră este că în publicații s-ar mai putea propune cultelor unele modificări minime, însă numai dacă e strict necesar. Pentru această eventualitate, propunem următoarele modificări, care ar urma, însă să fie acceptate și de cultele în cauză :

	tiraj actual	tiraj modificat
1. Calea Credinței	3.200 ex.	2.500 ex.
2. Curierul Adventist	6.000 "	2.500 "
3. Indrumătorul Creștin Baptist	6.000 "	2.500 "
4. Glasul Bisericii	5.900 "	5.500 "
5. Mitropolia Moldovei	3.750 "	2.000 "
6. Mitropolia Olteniei	4.200 "	3.500 "
7. Telegraful Român - Sibiu	5.000 "	4.000 "
8. Revista Cultului Mozaic - în loc de bilunar, va apare lunar tot în	3.500 ex.	5.000 ex.
9. Mitropolia Banatului	3.500 ex.	2.600 "

Celelalte reviste rămân, în anul 1959, cu vechiul tiraj. După acceptarea modificărilor de către culte, se vor face cuvenitele rectificări în autorizațiile de apariție pe 1959.

Silviu-Constantin Nedelcu

Cenzurarea presei ortodoxe în comunism

Cuvânt începător de **Marian Petcu**

E I K O N

2019

Cuprins

Abrevieri	5
Cuvânt începător	11
Introducere	13
CAPITOLUL I: Privire generală asupra evoluției Bisericii Ortodoxe Române (1945-1989)	25
I.1. Biserica Ortodoxă Română în timpul regimului comunist (1945-1989)	25
I.1.1. Încheierea celui de-al doilea Război Mondial și instaurarea primului guvern comunist în România (6 martie 1945)	26
I.1.2. Relația Bisericii cu Statul între anii 1945-1947	29
I.1.3. Patriarhul Justinian Marina și puterea comunistă (1948-1977)	40
I.1.4. Biserica și Statul (1977-1989)	65
I.2. Instituții prin care Statul a gestionat relația cu Biserica Ortodoxă Română în perioada comunistă	71
I.2.1. Aparatul de Stat	72
I.2.1.1. Ministerul Cultelor (1945-1957)	72
I.2.1.2. Departamentul Cultelor (1957-1989)	79
I.2.2. Organe de represiune	81
I.2.2.1. Securitatea (1948-1989)	82
I.2.2.2. Miliția (1949-1989)	86
I.3. Legislația Bisericii Ortodoxe Române (1948-1953)	90
I.4. Organizarea administrativă a Bisericii Ortodoxe Române (1945-1989)	96
I.5. Învățământul teologic	99
I.6. Edituri și tipografii bisericești	103

CAPITOLUL AL II-LEA: Presa ortodoxă în comunism 105

II.1. Scurt istoric al presei ortodoxe	105
II.1.1. Între anii 1945-1947	108
II.1.2. Între anii 1948-1989.....	109
II.2. Presa ortodoxă – între libertatea de exprimare și cenzura comunistă	114
II.2.1. Instaurarea cenzurii comuniste și a controlului presei și tiparului	114
II.2.2. Prevederi referitoare la presa teologică în legislația bisericească (1948-1953)	120
II.2.3. Tipologia cenzurii revistelor bisericești ortodoxe ...	125
II.2.3.1. Cenzura instituțională	125
II.2.3.1.1. Ministerul / Departamentul Cultelor (1945-1989).....	125
II.2.3.1.2. Direcția Generală a Presei și Tipăriturilor / Comitetul pentru Presă și Tipărituri (1949-1977)	139
II.2.3.2. Cenzura redacției. Studiu de caz: Revista <i>Bucium Ortodox</i> (1942-1944)	143
II.2.3.3. Autocenzura.....	148
II.2.4. Mecanismul cenzurii presei religioase	149
II.2.4.1. Circuitul cenzurii revistelor bisericești ortodoxe	149
II.2.4.2. Metode și mijloace ale cenzurii	151
II.2.4.2.1. Cenzura textului	151
II.2.4.2.2. Controlul tirajelor.....	154
II.2.4.2.3. Controlul cotelor de hârtie	168
II.2.4.2.4. Avizarea aprobărilor de imprimare și difuzare	171
II.2.5. Cenzurarea presei ortodoxe în timpul în timpul Patriarhului Justinian Marina (1948-1977)	186
II.2.5.1. Presiuni ale cenzurii pentru politizarea presei ortodoxe.....	187

II.2.5.2. Scrieri și personalități cenzurate (teologi și laici)	190
II.2.5.3. Opoziția Patriarhului Justinian față de cenzura comunistă.....	193

CAPITOLUL AL III-LEA: Presa ortodoxă în timpul

Revoluției din Decembrie 1989: primele texte necenzurate ... 201

III.1.1. Consemnarea Revoluției din '89 în presa ortodoxă din 1989	203
III.1.1.1. <i>Vestitorul Ortodoxiei Românești</i> (nr. 1, decembrie 1989).....	204
III.1.1.2. <i>Biserica Ortodoxă Română</i> (nr. 11-12, noiembrie-decembrie 1989)	211
III.1.1.3. <i>Glasul Bisericii</i> (nr. 6, noiembrie-decembrie 1989)	212
III.1.1.4. <i>Mitropolia Moldovei și Sucevei</i> (nr. 4-6, iulie-decembrie 1989).....	213
III.1.1.5. <i>Mitropolia Ardealului</i> (nr. 6, noiembrie-decembrie 1989)	213
III.1.1.6. <i>Telegraful Român</i> (nr. 47-48, 23 decembrie 1989).....	215
III.1.1.7. <i>Mitropolia Banatului</i> (nr. 4-6, iulie-decembrie 1989).....	217
III.1.1.8. <i>Mitropolia Olteniei</i> (nr. 6, noiembrie-decembrie 1989)	221
III.1.2. Căderea regimului comunist notificat în presa ortodoxă din anul 1990	222
Concluzii	227

Bibliografie	233
Indice de nume	253
Anexe	259

O carte despre cenzurarea presei ortodoxe, în comunism – problematică despre care s-a spus și s-a scris destul de puțin, în cei 30 de ani de decomunizare – este un gest asimilabil unui proces de exorcizare a spațiului public.

Cititorul poate fi surprins de titlu – „Vânătorul vânat”? Adică una dintre instituțiile care au inspirat și au exercitat cenzuri să devină, la rândul său, victimă a cenzurii? Tocmai aici autorul pune degetul pe rană. Faptul că Biserica a cenzurat în interiorul său, dar și în afara sa, se cunoaște. Dar mecanismele prin care a devenit victimă a controlului ideologic și a arbitrarului economic, în comunism sunt mai puțin cunoscute. Vor suporta aceleași umilințe și celelalte culte religioase din România, se înțelege.

Marian Petcu

www.edituraeikon.ro
ISBN 978-606-49-0043-2

9 786064 900432

